

haarde Vilkaar, hvorunder baade Landbruget og anden Erhvervsvirksomhed levede i Landet for Tiden, og jeg har udtalt, at disse Ønster havde min fulde Tilslutning og kunde gøre Regning paa min virksomme Bistand, for saa vidt de kunde ydlystgøres uden at træde andre Samsundsklassers berettigede Interesser for nær og uden Tilfidsættelse af vigtige Statsformaal. Inden for denne Kreds har jeg bevæget mig som Lovforslagets Stiller. Kredsen er den samme som Agrarforeningens, men derfor behøver ikke Udtrykket for, hvad der i Ojeblikket anses for at være det nødvendige og rigtige, at være det samme.

Jeg udtalte for, at jeg havde Indtrykket af, at dog flere i dette Ting sympatiserede med Bestræbelserne for at indskrænke Brændevinsforbruget her i Danmark, hvormod jeg havde et lige saa bestemt Indtryk af, at der herskede den grundigste Uenighed om, paa hvilken Maade et eventuelt Merudbytte ved Forhøjelsen af Skatten skulde finde sin Anvendelse. Dersom jeg havde foreslaaet, at det skulde flyde ind i Statskassen, da er jeg vis paa, at jeg havde fundet aldeles afgjort Modstand her. Mit Forslag om at lade det flyde ind i Kommunekasserne havde jeg ikke troet skulde møde saa megen Modstand, som det har — nogen Tilslutning, men megen Modstand. Det havde jeg ikke troet, dels fordi jeg troede, det var i levende Erindring, i hvilken Grad man havde behyrdet Kommunerne med flere store Udgifter til Fyldestgørelse af sociale Formaal, dels fordi Kommunernes Virksomhed i det hele taget, vel ikke alle deres Udgifter, men den største Del, jo netop ligger paa samme Felt, og endelig fordi Trykket af de kommunale Byrder jo føles haardere og haardere, og selvfølgelig saa meget haardere, naar deres økonomiske Vilkaar blive slettere. Jeg havde altsaa troet, at man i Virkeligheden vilde have kunnet slutte sig fyldigere til dette Forslag, om, at Skatten gik over til Kommunerne; men jeg vil ikke gaa saa vidt som en æret Taler, der havde Ordet for kort siden, og som sagde, at naar han blot fik en Brændevinsstat, kunde de for ham gøre, hvad de vilde, med det indkomne Beløb; saa vidt kan jeg ikke gaa. Jeg gentager, at her er noget, som der kan forhandles om, der er noget, hvorom jeg erkender, at der kan være berettigede Ansuelser, som gaa imod hinanden, og hvor der altsaa kan medieres. Et æret Medlem, som havde Ordet i Jorgaars, udtalte — saaledes forstod jeg ham i alt Fald — at Spørgsmaalet om Anvendelsen af Skatten kunde let blive øresløs, idet han henvisste til et andet Land, hvor en Forhøjelse af

Skatten — som rigtignok gif en hel Del ud over, hvad der her er foreslaaet, og som vel at mærke fandt Sted i Forbindelse med andre Foranstaltninger — havde bragt det dertil, at Udbyttet var blevet mindre for Statskassen, end det havde været for; og hvis det gif paa samme Maade her, vilde der ikke blive noget Overskud for Kommunerne. Jeg maa dertil sige, at jeg tror, at baade vi her og Kommunerne kunde være overmaade glade ved et saadant Resultat; jeg tror, at vi kunde være overmaade glade derved, da det vilde vise os, i hvilken Grad Foranstaltningen havde slaet igennem, i hvilken Grad den havde formindsket Brugen af Spiritus; og jeg tror, at Kommunerne kunde være endnu gladere derved, naar man ser hen til, hvor overordentlig stor en Del af deres nuværende Udgifter der skyldes Brændevin; og det er jo ikke blot Kommunerne, som Brændevinen koster Penge, det er ogsaa Statskassen. Altsaa, den Udfigt til, at der ikke skulde blive noget Overskud af Skatten, er slet ikke affrækkende for mig, paa ingen Maade! — Der er af en æret Taler, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) fremkommet Udtalelser om en Medsættelse af Slafgiften mod Kompensation fra Brændevinsafgiften. Det vilde jo selvfølgelig ogsaa være en Maade, hvorpaa man kunde blive af med Overskuddet; der vilde jo saa i alt Fald dertil være Brug for 1½ Million Kroner deraf, dersom vi blive staaende ved den nuværende Ulfat. Jeg har ikke foreslaaet og har ikke villet foreslaa det; men jeg kan ikke andet end erkende, at hvis man ikke kan blive enig om, hvorledes Pengene direkte skulle anvendes, kan man maaske blive enig om, at indrette det saaledes, at der ingen Penge bliver, og det var jo ogsaa en Maade. Thi som sagt: Dersom blot Erkendelsen af Nødvendigheden af — af Hensyn til Brændevinsforbruget — nu at gøre en Forandring i det bestaaende og Erkendelsen af Nødvendigheden af at forandre det absurde Forhold, som nu er mellem Beskatningen af Ol og Brændevin, er tilstrækkelig stærkt til Stede, nærer jeg de bedste Forventninger om, at der kan blive God af Lovforslaget. Jeg siger ikke af Lovforslaget uforandret; thi det hører jo næsten til Miraklerne, at et Lovforslag, hvad enten det kommer fra Regeringen eller kommer frem gennem det private Initiativ, forlader Tinget i samme Stikelse, som det er traadt ind i Tinget. Det er en sangvinnig Forventning, som man i alt Fald gennem 18 Aars Erfaring er bleven grundig afvænnat fra. Jeg skal endnu kun sige et Par Ord om